

آیین‌نامه‌ی قانون اساسی نوین ایران برای انتخاب پادشاه
با الهام از خرد شاهنامه‌ی فردوسی و نیازهای ایران نوین
تدوین‌شده بر پایه‌ی فره ایزدی، دادگری، و رأی مردم

انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

در شاهنامه‌ی فردوسی، آن گنجینه‌ی بی‌همتای
فرهنگ پارسی، پادشاهی نه تنها نماد قدرت، که
نشانه‌ی خرد، عدالت، و فره ایزدی است. از عهد
کهن، ایرانیان با تشکیل انجمنی از نمایندگان
مردم، که اکنون انجمن پادشاهی ایران نامیده
می‌شود، پادشاهان خود را برمی‌گزیدند، گاه او
را عزل می‌کردند، و همواره شایستگی را بر تبار
و زور ترجیح می‌دادند. این آیین‌نامه، با الهام
از حکمت فردوسی و سازگار با اصول دموکراسی و
شفافیت، فرآیند انتخاب پادشاه را در نبود
پادشاه، نالایق بودن او، یا فقدان وارث
شایسته، تدوین می‌کند. هدف، گزینش پادشاهی
تشریفاتی است که نماد وحدت ملی، حافظ قانون
اساسی، و پاسدار داد و خرد باشد.

بخش نخست: اصول بنیادین انتخاب پادشاه در
آیین ریشه‌ای

انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

فره ایزدی و شایستگی

در شاهنامه، پادشاهی با فره ایزدی، موهبتی آسمانی که به شایستگان عطا می‌شود، گره خورده است. این فره، تنها به کسانی می‌رسد که خرد، دادگری، و شجاعت را در کردار خود نشان دهند. فردوسی می‌سراید

چو بیدادگر شد سر تاجدار نماند به گیتی
بر او پایدار

برآید ز شاه آن فره‌ی ایزدی شود تیره روزش
چو اهریمنی

تفسیر: این ابیات نشان می‌دهند که فره ایزدی وابسته به عدالت است. پادشاهی که بیداد کند، مشروعیت خود را از دست می‌دهد و شایستگی تخت را ندارد. این اصل، مبنای عزل پادشاه نالایق در قانون اساسی نوین خواهد بود.

نقش انجمن پادشاهی ایران

از سه هزار سال پیش، ایرانیان انجمنی به نام انجمن پادشاهی ایران، متشکل از نمایندگان مردم، تشکیل می‌دادند که وظیفه‌ی گزینش یا عزل پادشاه را بر عهده داشت. این انجمن شامل افرادی چون کاوه آهنگر (نماینده‌ی اصفهان)،

زال و رستم (نمایندگان سیستان)، و گیو و
گودرز (نمایندگان لرستان) بود که

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

خود توسط مردم مناطق برگزیده می‌شدند. فردوسی
در انتخاب زو چنین می‌سراید:

چو ضحاک شد کشته بر دستِ وی نماند از
بدان کس در آن بارگی

نشستند یکسر به کردار کوه ز موبد، ز
دهقان، ز مردان نُکوه

تفسیر: این ابیات بر نقش انجمن پادشاهی ایران
در زمان خلأ قدرت تأکید دارند. نمایندگان مردم
با مشورت، شایسته‌ترین فرد را برای پادشاهی
برمی‌گزیدند، که نشان‌دهنده‌ی نوعی جمهوریت
باستانی است.

شایستگی بر تبار

در شاهنامه، تبار کیانی اهمیت دارد، اما
شایستگی مقدم است. کیومرث، نخستین پادشاه، به
دلیل خرد و گوهر درونی برگزیده شد:

نخستین کسی کو به گیتی گزید سر تخت شاهی
برآورد و دید

به گیتی درون سالیان سی و سد
گوهَرِ بخرد
فروزنده بد

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

تفسیر: کیومرث، بدون پیشینه‌ی پادشاهی، به
دلیل دانایی و خرد به تخت نشست. این نشان
می‌دهد که شایستگی فردی، حتی در نبود نسب
پادشاهی، معیار اصلی است.

بخش دوم: نمونه‌های انتخاب پادشاه در شاهنامه

فریدون: پادشاه برگزیده‌ی مردم
فریدون پس از انقلاب کاوه آهنگر علیه ضحاک، با
رأی مستقیم مردم به پادشاهی رسید. فردوسی
می‌سراید:

چو گیتی ز داد تو گردد درست نماند به
گیتی کسی زرد و زُشت
فرّ تو دارد زمین و زمان ز تو شادمان‌اند
گُرد و گُهان

چو ضحاک را بند بر پای کرد جهاندار
فریدون سر از جای کرد
ز تخت کیانی یکی تاج کرد به رسم کیان بر
سر تاج کرد

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

تفسیر: فریدون نماد دادگری و جمهوریت است. او
با حمایت مردم و به دلیل غلبه بر ظلم ضحاک،
تاج کیانی را بر سر نهاد. کاوه آهنگر، با
مخالفت با منشور ضحاک، نقش کلیدی در این
انتخاب داشت و نشان داد که مشروعیت پادشاه از
مردم سرچشمه می‌گیرد.

کیخسرو: انتخاب از میان رقابت

در دوران کیانیان، پس از کیکاووس، انجمن
پادشاهی ایران برای انتخاب بین کیخسرو و
فریبرز دچار اختلاف شد. نماینده‌ی آذربایجان
پیشنهادی مبتکرانه داد:

چو زو را پسندید رای مهان بیاراستندش به
تخت کیان

تفسیر: برای جلوگیری از فتنه، آزمونی طراحی
شد که کیخسرو با رسیدن به آتشکده‌ی آذربایجان،
شایستگی خود را اثبات کرد و به پادشاهی رسید.

این نمونه نشان‌دهنده‌ی اهمیت مشورت، اجماع، و
آزمون شایستگی است.

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

قباد: پادشاه از میان مردم
قباد، از تخم فریدون، به دلیل شایستگی و خرد
از کوه‌نشینی به تخت فراخوانده شد.

ز تخم فریدون و از گوهرش به بالا چو سرو و
به چهر از خَرش

سخن‌دان و دادگر و هوشمند به رسم نیاگان
نِکو ارجمند

ز کوه اندر آمد به فرمان شاه همه انجمن
شد پر از داد و راه

نهادند بر سر کلاه کیان به فرّ و به بخت و
به رای روان

تفسیر: قباد، با وجود زندگی ساده، به دلیل
نسب، خرد، و دادگری، با دعوت انجمن پادشاهی
ایران به پادشاهی رسید. این نمونه بر امکان
انتخاب پادشاه از میان مردم تأکید دارد.

بخش سوم: قانون اساسی نوین برای انتخاب
پادشاه

ماده ۱: سرچشمه‌ی مشروعیت

پادشاهی از رأی مردم و تأیید انجمن پادشاهی
ایران سرچشمه می‌گیرد. هیچکس به صرف تبار یا
ثروت شایسته‌ی تخت نیست. پادشاه باید:

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

دارای فره انسانی (خرد، عدالت، شجاعت، راستی)
باشد.

آزمون‌های مردمی و شورایی را بگذراند.

مورد تأیید انجمن پادشاهی ایران باشد.

ماده ۲: انجمن پادشاهی ایران

در نبود پادشاه، نالایق بودن او، یا فقدان
وارث شایسته، انجمن پادشاهی ایران، متشکل از
نمایندگان مردم، دانشمندان، حقوق‌دانان، و
رهبران فرهنگی، تشکیل می‌شود. اعضای انجمن
توسط مردم مناطق انتخاب می‌شوند، مانند کاوه
(اصفهان) و رستم (سیستان)

ماده ۳: شرایط نامزدی

نامزد پادشاهی باید:

دستکم ۳۵ سال سن داشته باشد

در دادگری، دانش، و خدمت به مردم آزموده باشد
از حمایت ۵۰ نماینده انجمن پادشاهی ایران
برخوردار باشد
سابقه‌ی بیداد یا خیانت نداشته باشد

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

ماده ۴: آزمون شایستگی (فره‌سنجی)

نامزدها در سه آزمون ارزیابی می‌شوند:

1-داد: بررسی کردار و عدالت‌محور

2-خرد: مناظره و ارائه‌ی دیدگاه در باب وحدت
ملی

3-مردم: نظرسنجی عمومی و تأیید مردمی

ماده ۵: فرآیند انتخاب

1-نامزدی: افراد واجد شرایط نامزد می‌شوند یا
توسط گروه‌های مدنی معرفی می‌گردند.

2-ارزیابی: نامزدها در مناظره‌های عمومی شرکت
می‌کنند.

3-رأی‌گیری: پادشاه با رأی مستقیم مردم یا
تأیید پارلمان انتخاب می‌شود

4-بیعت: پادشاه در مراسمی با الهام از شاهنامه، سوگند وفاداری به قانون و مردم می‌خورد.

به داد و خرد، نه با زور و فریب به راستی، نه به نیرنگ و فسون تا جان در بدن دارم، نگهبان ایران باشم.

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

ماده ۶: عزل پادشاه

اگر پادشاه بیداد کند، انجمن پادشاهی ایران با رأی دوسوم می‌تواند او را عزل کند، چنان‌که فره ایزدی از بیدادگر سلب می‌شود.

ماده ۷: پادشاهی غیرموروئی

پادشاهی موروئی نیست. پس از پایان دوره یا درگذشت پادشاه، فرآیند انتخاب از نو آغاز می‌شود.

ماده ۸: وظایف پادشاه

پادشاه، نگهبان داد، نماد یکپارچگی، و حافظ قانون اساسی است. او حق برتری‌جویی بر مردم یا قانون را ندارد، پادشاه می‌بایست پدافند مردم باشد.

بخش چهارم: چالش‌ها و راه‌حله‌ها

چالش: مقاومت در برابر پادشاهی: برخی پادشاهی را با استبداد برابر می‌دانند.

راه‌حل: تأکید بر نقش تشریفاتی و پاسخگویی پادشاه به قانون.

چالش: تعادل سنت و دموکراسی: وراثت با دموکراسی ناسازگار است.

راه‌حل: اولویت شایستگی بر تبار و انتخاب مردمی.

چالش: تنوع فرهنگی: پادشاه باید نماینده‌ی همه‌ی اقوام باشد.

 انجمن پادشاهی ایران-آیین ریشه‌ای

راه‌حل: حضور نمایندگان اقوام در انجمن پادشاهی ایران

این آیین‌نامه، با الهام از شاهنامه، پادشاهی را نه بر پایه‌ی زور یا تبار، که بر خرد، داد، و رأی مردم استوار می‌کند. فریدون، کیخسرو، و قباد نمونه‌هایی از شایستگی و مشروعیت مردمی‌اند. قانون اساسی نوین، با حفظ روح شاهنامه و تطبیق با دموکراسی، راهی برای انتخاب پادشاهی تشریفاتی ترسیم می‌کند که ایران را به سوی وحدت و عدالت رهنمون شود.

بیگمان فرزندان خوب ایران بزرگ‌ترین و زیباترین کوشش خود را برای استواری این آیین به کار خواهند برد.

فرود منوچهری فولادوند

پاینده باد ایران، گهواره‌ی فرهنگ و خرد
با فروتنی بسیار

سخنگو و هموند انجمن پادشاهی ایران
روزبهان